

PRIMAGAZ

Säkerhetsdatablad

Enligt (EG) nr. 1907/2006

Utgivningsdatum 2019-09-18 | Ersätter blad utfärdat 2019-06-27 | Versionsnummer 6.0

AVSNITT 1: NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 PRODUKT BETECKNING:

Butan

1.2 RELEVANTA IDENTIFIERADE ANVÄNDNINGAR AV ÄMNET ELLER BLANDNINGEN OCH ANVÄNDNINGAR SOM DET AVRÅDS FRÅN:

Professionell/industriell och privat användning.

Denna produkt är undantagen från REACH-registrering enligt artikel 2(7)(b).

1.3 NÄRMARE UPPLYSNINGAR OM DEN SOM TILLHANDAHÅLLER SÄKERHETS DATABLAD:

Primagaz Sverige AB

Kraftverksvägen

444 32 Stenungsund

Tel.: +46 (0)303 72 71 00

Ansvarig för säkerhetsdatablad (e-mail): kundservice@primagaz.se

1.4 TELEFONNUMMER FÖR NÖDSITUATIONER:

Akut: 112 – begär Giftinformation. I mindre akuta fall: 010 4566700 (Direktnummer till Giftinformationscentralen).

AVSNITT 2: FARLIGA EGENSKAPER

2.1 KLASSIFICERING AV ÄMNET ELLER BLANDNINGEN:

Extremt brandfarlig gas under tryck.

CLP (1272/2008): Flam. Gas. 1; H220 Press. Gas; H280(Liq)

2.2 MÄRKNINGSUPPGIFTER:

Signalord:

FARA

FAROANGIVELSER:	
H220	Extremt brandfarlig gas.
H280	Innehåller gas under tryck. Kan explodera vid uppvärmning.
SKYDDANGIVELSER:	
P102	Förvaras oåtkomligt för barn.
P210	Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.
P377	Läckande gas som brinner: Försök inte släcka branden om inte läckan kan stoppas på ett säkert sätt.
P381	Avlägsna alla antändningskällor om det kan göras på ett säkert sätt.
P403	Avlägsna alla antändningskällor om det kan göras på ett säkert sätt.

2.3 ANDRA FAROR:

Höga koncentrationer kan leda till undanträngning av luften och orsaka kvävning på grund av syrebrist. Exponering för flytande butan kan orsaka köldskador på ögonen och/eller huden. Ångorna är vid normal temperatur tyngre än luft. Ångor kan driva långt till antändningskällor och ge bakslag. PBT/vPvB: Beståndsdelar är inte PBT/vPvB enligt kriterierna i REACH bilaga XIII.

AVSNITT 3: SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

3.1 BLANDNINGAR:

% W/W	NAMN	CAS-NR.	EG-NR.	INDEX-NR.	KLASSIFICERING
>90	Butan (innehållande < 0,1 % butadien)	106-97-8	203-448-7	601-004-00-0	Flam. Gas 1;H220 Press. Gas;H280
<5	Propan	74-98-6	200-827-9	601-006-00-5	Flam. Gas 1;H220 Press. Gas;H280

Riskfrasernas fullständiga ordalydelse - se avsnitt 16.

AVSNITT 4: ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 BESKRIVNING AV ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN:

Inandning:

- För ut personen i friska luften.
- Lättare fall: Håll personen i vila och under övervakning. Vid obehag: Sök läkare.
- Svårare fall: Medvetlösas läggs i framstupa sidoläge med huvudet lågt och hållas varma. Om andningen upphört ges konstgjord andning. Tillkalla genast läkare eller ambulans.

Hudkontakt:

- Ta inte bort kläder som är frusna till huden. Vid förfrysning ska det köldskadade området värms långsamt med ljummet vatten. Gnid inte det skadade området. Vid sår eller hudgener: Sök genast läkare.

Ögonkontakt:

- Skölj genast med vatten eller fysiologisk koksaltlösning. Ev. kontaktlinser tas ur och ögat öppnas väl. Vid fortsatt irritation: Sök läkare.

Förtäring:

- Inte sannolik exponering. Skölj köldskador på läppar och mun med vatten - se "Hudkontakt".

Förbränning:

- Skölj med vatten tills smärtorna upphört. Avlägsna under sköljandet kläder som inte fastnat i det brända området. Om läkarbehandling är nödvändig fortsätt skölja tills en läkare har övertagit behandlingen

4.2 DE VIKTIGASTE SYMPTOMEN OCH EFFEKTERNA, BÅDE AKUTA OCH FÖRDRÖJDA:

- Höga koncentrationer kan orsaka kvävning. Låga koncentrationer verkar bedövande. Kan

eventuellt ge irritation av hud och ögon och medföra obehag, illamående och huvudvärk. Ofta förekommande inandning av även små mängder organiska lösningsmedel kan medföra skador på bl.a. njurar, lever eller centrala nervsystemet (härunder hjärnskador).

4.3 ANGIVANDE AV OMEDELBAR MEDICINSK BEHANDLING OCH SÄRSKILD BEHANDLING SOM EVENTUELLT KRÄVS:

- Visa upp detta säkerhetsdatablad för läkaren eller akutmottagningen.

AVSNITT 5: BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER**5.1 SLÄCKMEDEL:**

- Sluta utflöde av produkt.
- Vattendimma (aldrig vattenstråle - sprider elden) eller pulver.
- Bruk inte kolsyra eller skum.

- Undvik inandning av rökgaser.
- Vid brand bildas giftiga gaser: Koloxider.

5.2 SÄRSKILDA FAROR SOM ÄMNET ELLER BLANDNINGEN KAN MEDFÖRA:

- Tryckbehållare kan explodera (BLEVE) vid hetta/ uppvärmning.

5.3 RÅD TILL BRANDBEKÄMPNINGSPERSONAL:

- Behållare i närheten av brand flyttas eller kylas genom vattenbesprutning.
- Använd tryckluftsmask vid kraftig rökutveckling.

AVSNITT 6: ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP**6.1 PERSONLIGA SKYDDSÅTGÄRDER, SKYDDSUSTRUSTNING OCH ÅTGÄRDER VID NÖDSITUATIONER:**

- Använd personlig skyddsutrustning - se avsnitt 8. Sluta utflöde av produkt. Avlägsna lättantändliga källor. Begränsa spridningen. Var noggrann med utluftningen.

6.3 METODER OCH MATERIAL FÖR INNESLUTNING OCH SANERING:

- Ventilera lokalen. Stäng gasförsörjningen Vidare hantering av spill - se avsnitt 13.

6.2 MILJÖSKYDDSÅTGÄRDER:

- Undvik att det hamnar i avloppssystemet - se avsnitt 12.

6.4 HÄNVISNING TILL ANDRA AVSNITT:

- Se ovan.

AVSNITT 7: HANTERING OCH LAGRING**7.1 SKYDDSÅTGÄRDER FÖR SÄKER HANTERING:**

- Undvik inandning av ångor och dimma.
- Var noggrann med utluftningen, om behållaren läcker.
- Undvik kontakt med hud (köldskador) och ögon.
- Får aldrig användas i närheten av eld, gnistor eller varma ytor.
- Rökning förbjuden.

- Om arbetet klassificeras enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska elektriska installationer etc. följa Arbetsmiljöverkets föreskrifter.
- Möjligheter till vatten, ögonsköljning och nöddusch bör finnas tillgänglig.
- Stäng behållarventilen efter varje användning.

7.2 FÖRHÅLLANDEN FÖR SÄKER LAGRING, INKLUSIVE EVENTUELL OFÖRENLIGHET:

- Förvaras otillgänglig för obehöriga, skild från livsmedel, foderämnen, läkemedel o.d
- I originalbehållaren på torr, väl-ventilerad plats.
- Tomma, orenade behållare behandlas som fyllda.

- Ta inte bort etiketter.
- Hantering och lagring av butan måste utföras enligt tekniska föreskrifter för gaser.

7.3 SPECIFIK SLUTANVÄNDNING:

- Se användning - avsnitt 1.

AVSNITT 8: BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

8.1 KONTROLLPARAMETRAR:

- Enligt Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS)2018:1: Ingen
- DNEL/PNEC: Inga CSR.

8.2 BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN:

- Lämpliga tekniska kontrollåtgärder: Försäkra att det finns bra ventilation. Tryckbärande systemer bör kontrolleras ofta för läckor.
- Gasdetektorer bör användas när brännbara gaser kan komma ut.

Personlig skyddsutrustning:

Andningsskydd:

- Normalt ej nödvändigt. Vid otillräcklig ventilation: Använd godkänd mask (EN136)

med filter AX (brunt - mot organiska ångor).

Filtren har begränsad livslängd (skall bytas). Läs tillverkarens anvisningar.

Hand- och hudskydd:

- Använd skyddshandskar mot mekanisk risk (EN388) vid hantering av gasbehållare.
- Använd ev. flamskyddad, antistatisk arbetskläder (Skor (EN ISO 20345); Kläder (EN ISO 1149-5)).

Ögonskydd:

- Tätt åtsittande skyddsglasögon (EN166) vid risk för ögonkontakt (fyllning eller öppning av kopplingar).

Begränsning av miljöexponeringen: Se avsnitt 6 och 13.

AVSNITT 9: FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1 INFORMATION OM GRUNDLÄGGANDE FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER:

Utseende:	Färglös, kondenserad gas under tryck
Lukt:	Av tillsatt luktmedel
Lukttröskel:	Inte bestämt
pH-värde (10% lösning):	Inte relevant
Smältpunkt/fryspunkt (°C):	-138
Initial kokpunkt och kokpunktintervall (°C):	-1
Sönderfallstemperatur (°C):	Inte bestämt
Flampunkt (°C):	Brännbar gas (-100°C)
Avdunstningshastighet:	Omedelbar vid > -31°C
Brandfarlighet (fast form, gas) (°C):	Inte bestämt
Övre/undre brännbarhetsgräns eller explosionsgräns (vol.-%):	1,5 – 8,5
Ångtryck (bar, 25°C):	~ 9
Ångdensitet (luft=1):	2,1 (tyngre än luft)
Relativ densitet (g/cm ³ , 20°C):	~ 0,6
Löslighet (i vatten, mg/l):	88 (svak lös i vatten)
Fördelningskoefficient: n-oktanol/vatten, Log K _{ow} :	2,89 (butan)
Självantändningstemperatur (°C):	Inte bestämt
Viskositet:	Inte relevant
Explosiva egenskaper:	Inte relevant
Oxiderande egenskaper:	Inga

9.2 ANNAN INFORMATION:

Ingen speciella.

AVSNITT 10: STABILITET OCH REAKTIVITET**10.1 REAKTIVITET:**

Ingen tillgängliga data.

10.2 KEMISK STABILITET

Stabil vid rekommenderade lagringsförhållanden - se avsnitt 7.

10.3 RISKEN FÖR FARLIGA REAKTIONER:

Ångorna kan antändas av t ex en gnista, en het yta eller en glöd. Ångorna kan bilda explosiv blandning med luft. Kan driva långt till antändningskällor och ge bakslag. Ångorna är vid normal temperatur tyngre än luft och kan spridas längs golv mm.

10.4 FÖRHÅLLANDEN SOM SKA UNDVIKAS:

Undvik bildande av gnista och glöd samt uppvärmning.

10.5 OFÖRENLIGA MATERIAL:

Starkt oxiderande stoffer och material.

10.6 FARLIGA SÖNDERDELNINGSPRODUKTER:

Vid uppvärmning till mycket hög temperatur (klyvning) avges mycket giftiga gaser: Koloxider.

AVSNITT 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION**11.1 INFORMATION OM DE TOXIKOLOGISKA EFFEKTERNA:**

Faroklasser	Data	Testmetoder	Datakälla
Akut toxicitet:			
Inhalation	LC ₅₀ (inhalation, rått) = 658 mg/l/4h (Butan)	Ingen info	IUCLID
Dermal	LD ₅₀ (hud, rått) > 2000 mg/kg (Propan/Butan)	Ingen info	Concawe
Oral	LD ₅₀ (oral, rått) > 5000 mg/kg (Propan/Butan)	Ingen info	Concawe
Frätande/ irriterande:	Ingen ögonirritation, kanin (Propan/Butan)	Ingen info	IUCLID
Sensibilisering:	Inga tillgängliga och/eller användbara data.	-	-
CMR:	Ingen mutagen effekt (Propan/Butan)	AMES	IUCLID
	Inget tillgängliga data för karcinogen effekt (Propan/Butan)	-	-
	Ingen tillgängliga data för reproduktions- eller fosterskador	-	-

Information om sannolika exponeringsvägar: Hud, lungor och mag-tarmkanal.

SYMPTOM:**Inandning:**

Inandning av ångor kan ge irritation i luftvägarna med symptomerna illamående, huvudvärk och vid höga koncentrationer berusande symptomen och medvetlöshet.

Hud:

Kan orsaka köldskador och förstöra vävnad.

Ögon:

Kan orsaka köldskador och skada ögon.

Förtäring:

Inte sannolik exponering. Skölj köldskador på läppar och mun med vatten - se "Hud".

Kroniska effekter:

Ofta förekommande inandning av även små mängder organiska lösningsmedel kan medföra skador på bl.a. njurar, lever eller centrala nervsystemet (härunder hjärnskador).

AVSNITT 12: EKOLOGISK INFORMATION

12.1 TOXICITET:

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakälla
Fisk	LC ₅₀ (fisk (uspec.), 96t) > 1000 mg/l (n-Butan)	Inte upplyst (FW)	IUCLID
Skaldjur	EC ₅₀ (skaldjur, 48t) = 14,2 mg/l (n-Butan)	ECOSAR Calc.	ECHA diss.
Alger	EC50 (grön alge, 72t) = 7,7 mg/l (n-Butan)	ECOSAR Calc.	ECHA diss.

12.2 PERSISTENS OCH NEDBRYTBARHET:

- Butan och propan är lätt nedbrytbare.

- K_{oc} (beräknad) < 10 – Mycket hög rörlighet i jord.

12.3 BIOACKUMULERINGSFÖRMÅGA:

- Log K_{ow} = 2.89 (Butan); 2.38 (Propan) - förväntas inte att kunna bioackumulera

12.5 RESULTAT AV PBT- OCH VPVB-BEDÖMNINGEN:

- Beståndsdelar är inte PBT/vPvB enligt kriterierna i REACH bilaga XIII.

12.4 RÖRLIGHETEN I JORD:

- Butan och propan är i gasform vid normal atmosfärstryck och kan blandas med luften.

12.6 ANDRA SKADLIGA EFFEKTER:

- Inga kända.

AVSNITT 13: AVFALLSHANtering

13.1 AVFALLSBEHANDLINGSMETODER:

Avfallshantering för produkten

- Produkten ska betraktas som farligt avfall. Tomma behållare måste återvinnas och returneras till leverantören (Primagaz).

EWC-kod:

- 16 05 04

AVSNITT 14: TRANSPORTINFORMATION

14.1 UN-NR.:

1965 (ADR/RID/IMDG)

14.4 FÖRPACKNINGSGRUPP:

- Ingen (ADR/RID/IMDG)

14.2 OFFICIELL TRANSPORTBENÄMNING (UN PROPER SHIPPING NAME):

- KOLVÄTEGASBLANDNING, KONDENSERAD, N.O.S. (Butan) (ADR/RID)
- HYDROCARBON GAS MIXTURE, LIQUEFIED, N.O.S. (Butane) (IMDG)

14.5 MILJÖFAROR:

- Ingen.

14.3 FAROKLASS FÖR TRANSPORT:

- 2 (ADR/RID); 2.1 (IMDG)

14.6 SÄRSKILDA FÖRSIKTIGHETSÅTGÄRDER:

- Ingen.

14.7 BULKTRANSPORT ENLIGT BILAGA II TILL MARPOL OCH IBC-KODEN:

- Inte relevant.

AVSNITT 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 FÖRESKRIFTER/LAGSTIFTNING OM ÄMNET ELLER BLANDNINGEN NÄR DET GÄLLER SÄKERHET, HÄLSA OCH MILJÖ:

- Får inte användas av minderårig som inte fyllt 18 år (AFS 2012:3).
- Arbetsgivaren skall bedöma den exponering som arbetstagare utsätts för och, om resultatet av

bedömningen visar inverkan av graviditet eller amning, säkerställa att denna risk undanröjs (Rådets direktiv 92/85/EEG).

- PRN-nr:

15.2 KEMIKALIESÄKERHETSBEDÖMNING:

- Ingen CSR.

AVSNITT 16: ANNAN INFORMATION

Förteckning över riskfraser angivet i avsnitt 3:

H220: Extremt brandfarlig gas.

H280: Innehåller gas under tryck. Kan explodera vid uppvärmning.

Förkortningar:

ADR: European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road

AFS. = Arbetsmiljöverket

CMR = Cancerogenitet, Mutagenitet och Reproduktionstoxicitet.

CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesäkerhetsrapporten)

DNEL = Derived No-Effect Level

EC₅₀ = Effect Concentration 50 % (Effektkoncentration 50 %)

FW = Fresh water (Färskvatten)

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 % (Dödlig koncentration 50 %)

LD₅₀ = Lethal Dose 50 % (Dödlig dos 50 %)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Litteratur:

ECHA diss. = REACH Registreringsdossier från ECHA's hemsida

IUCLID = International Uniform Chemical Database Information

RTECS = Register of Toxic Effects of Chemical Substances

Lämplig utbildning för anställda:

Blandningen får endast användas av personer som är noga instruerade om arbetets utförande och som har kännedom om innehållet i detta säkerhetsdatablad.

Förändringar sedan föregående version:

Inte relevant